

עפ"א 14419/03/18 - פאלח מוחמד פלאח נגד הוועדה המקומית לתכנון ובנייה - הגליל המזרחי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 14419-03-18 פלאח נ' ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת תמר נסים שי
המערער פאלח מוחמד פלאח

נגד
המשיבה הוועדה המקומית לתכנון ובנייה - הגליל המזרחי

פסק דין

לפניי ערעור על גזר דין של בית משפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) מיום 22.1.2018 בתיק תו"ב 16-05-6686, במסגרתו הושתו על המערער עונש של 3 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים באם יעבור כל עבירה על חוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965, קנס בסך 60,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו לתשלום ב-30 תשלומים חודשיים, וחתימה על התחייבות על סך 50,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה לפי חוק התכנון והבניה. כן צווה המערער להרוס קומה נוספת שנבנתה (נשוא האישום השני) ולהימנע משימוש בכל חלקי המבנה.

ההליך בבית המשפט קמא -

1. כנגד המערער וכנגד בנו, מר לואי פלאח פלאח (ולהלן: "הבן"), המחזיקים בקרקע שבבעלות רשות הפיתוח ואדם פרטי נוסף ברומת אלהייב, הוגש כתב אישום המייחס לשניהם עבירות של אי קיום צו הריסה במקרקעין והמשך שימוש בסגירת קומת עמודים מבניה קשיחה. למערער יוחסה, במסגרת אישום נוסף, עבירה של ביצוע עבודות בניה טעונות היתר ללא היתר.
2. על פי עובדות כתב האישום, בשנת 1985 ניתן למערער היתר לבניית בית מגורים בשטח של 153.6 מ"ר. בשנת 2010, הגיש המערער יחד עם אדם נוסף בקשה ל"לגיטימציה לסגירת ק' עמודים ליח' מגורים ולמתן לגיטימציה לגג רעפים בק' א". נכון למועד הגשת כתב האישום, הבקשה טרם נדונה.

חרף האמור, ואף שלא ניתן היתר, בחודש 1/2010 ביצעו המערער ובנו עבודות בניה ללא היתר של סגירת

עמוד 1

קומת עמודים בהיקף של 119 מ"ר. בגין בניה זו הועמדו לדין במסגרת תיק תו"ב 31487-11-10 וחויבו בגזר דין, בין היתר, להרוס את הבניה. המערער והבן לא ביצעו את הצו ולא השיגו היתר, והמשיכו לעשות שימוש בבנייה. בגין מעשיהם אלה הואשמו השניים באי קיום צו בית משפט - עבירה לפי סע' 210 לחוק התכנון והבניה (בנוסחו טרם תיקון מס' 116 ולהלן: "**החוק**"), וכן בביצוע שימוש במקרקעין טעון היתר ללא היתר - עבירה לפי סע' 204(א) לחוק. זהו האישום הראשון.

במסגרת האישום השני, המיוחס למערער בלבד, צוין כי ביום 20.1.16 או במועד סמוך, בוצעו במקרקעין עבודות בניה טעונות היתר ללא היתר, של הקמת תוספת קומה ב' למבנה וזאת מבניה קשיחה בשטח של 132 מ"ר. בגין מעשים אלה הואשם המערער בביצוע עבודות ושימוש במקרקעין טעון היתר ללא היתר - עבירה לפי סע' 204(א) לחוק.

3. ביום 21.1.2017 הודה המערער בעובדות כתב האישום, והורשע, וביום 21.1.18 גזר בית המשפט את דינו כמפורט לעיל. במסגרת גזר הדין עמד בית המשפט קמא על חומרת העבירות, שעה שמדובר במי שהתעלם מגזר דין קודם ואף הגדיל לעשות עת הוסיף לבניה הקיימת בניה נוספת בלתי חוקית. בית המשפט עמד על הערכים המוגנים באמצעות העבירות - שלטון החוק, הסדר הציבורי והמדיניות התכנונית, על מידת הפגיעה בהם, ועל הצורך במיגור העבירות. בית המשפט ציין את הרווח אותו הפיקו המערער ובנו מהעבירות, בכך שחסכו תשלומי אגרות והיטלים הנדרשים ממי שבונה בהתאם להיתר בניה כדין. בהמשך, נבחנה מדיניות הענישה הנוהגת בהתאם לקשת רחבה של פסיקה שנסקרה. על רקע כל האמור, ובהתחשב בחלקו של המערער בעבירות, קבע בית המשפט קמא מתחם ענישה הכולל 3 חודשי מאסר על תנאי ועד 6 חודשי מאסר בפועל, וקנס הנע בין 40,000 ₪ - 120,000 ₪.

בקביעת העונש הראוי זקף בית המשפט קמא לזכות המערער את הודאתו. כן הביא בחשבון את הפגיעה העלולה להיגרם לו ולבני משפחתו כתוצאה מהעונשים. לחובת המערער זקף את העובדה שזו לא הרשעתו הראשונה בעבירות תו"ב, כשההליך הנוכחי הינו תולדה של הליך תו"ב קודם. בית המשפט קמא הביא בחשבון את הבקשה למתן היתר שהוגשה על ידי המערער. עם זאת, קבע כי לא הייתה לו כוונה לקדמה, שכן הוא לא הפקיד פיקדון המהווה תנאי מקדמי לתחילת הטיפול בבקשה. יתרה מזו, המערער המשיך וביצע עבודות בניה בלתי חוקיות נוספות.

להשלמת התמונה אציין כי על הבן הושתו בגזר הדין 5 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים, קנס בסך 40,000 ₪, חתימה על התחייבות וכן צוו איסור שימוש.

טענות המערער -

4. העונש שהוטל על המערער חמור וחורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת והראויה. בית המשפט לא הביא בחשבון את מצוקת התכנון שהמגזר הערבי סובל ממנה ושאימצה את המערער לבנות באופן בלתי חוקי, ואף התעלם מיתר טענותיו. המערער בנה מתוך רצון לספק קורת גג לבניו במבנה אחד, מבלי שיש

בדבר משום רווח אישי לו ומבלי שיש בכך משום פגיעה בזולת. המערער מוסיף כי הטיפול בבקשת ההיתר הופסק בשל קשיים תכנוניים שאינם בשליטתו, ופתרונם נמצא בידי הרשות המקומית ובידי הבעלים של הקרקע. עונש הקנס שהושת על המערער, אף בהתחשב בקנס שהושת על בנו, הינו כבד מאד ועלול להביא לקריסת המשפחה.

5. בדיון שהתקיים ביקש ב"כ המערער לצרף מסמכים המעידים על המצב התכנוני של המבנה כיום, וכן אסמכתא בדבר תשלום הפיקדון עבור בקשת ההיתר. עוד ביקש לצרף תיעוד רפואי בעניינו של המערער. המערער עצמו טען כי הוא עובד כנהג מחליף אחת לשבוע, וכי הותרת עונש המאסר בפועל תביא לפיטוריו ותפגע בו מבחינה כלכלית, כך שלא יתאפשר לו להמשיך ולשלם את הקנס.

עמדת המשיבה -

6. המשיבה סומכת ידיה על פסק דינו של בית המשפט קמא וגורסת כי אין מקום להתערב בו. גזר הדין איננו חורג מרמת הענישה הנוהגת בנסיבות העניין, בפרט נוכח העובדה שלא רק שמדובר בהפרת צו הריסה מאז שנת 2013, אלא גם ביצוע עבודות בניה בלתי חוקיות נוספות בשטח נרחב.

המשיבה התנגדה לצירוף מסמכים שלא הוצגו בהליך קמא, ומכל מקום, טוענת כי אלה אינם יכולים לשמש כראיה.

בית המשפט קמא שקל את כל השיקולים הרלוונטיים, לקולא ולחומרא. בכלל זאת, שקל את חלקו של המערער בעבירות, וכן את העובדה שהוגשה בעבר בקשה להיתר אך זו נזנחה. גם מצבו הרפואי של המערער עמד לנגד עיני בית המשפט, בשים לב לתיעוד הרפואי שהובא בפניו, וקבע את אשר קבע לאחר שקיבל חו"ד מטעם הממונה על עבודות השירות, אשר קבע כי המערער כשיר מבחינה רפואית לבצע את עבודות השירות.

דיון והכרעה -

7. עניינו של הערעור בחומרת העונשים שנגזרו של המערער. כידוע "הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את דינו של מערער, ואינה נוטה להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות שבהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים" (ע"פ 1167/17 פלוני נ' מדינת ישראל (7.3.18)). סבורני כי המקרה שלפניי איננו נכלל בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבותה של ערכאת הערעור.

8. על חומרתן הרבה של העבירות שבוצעו, אין חולק. המערער הפר צו הריסה שיפוטי שניתן כנגד בניה בלתי חוקית בהיקף משמעותי. מעשיו אלה מבטאים זלזול כלפי רשויות החוק וביזוי ההחלטה השיפוטית שניתנה בעניינו. יתרה מכך, המערער הוסיף חטא על פשע שעה שביצע עבודות בניה נוספות, אף הן בהיקף נרחב, ללא היתר בניה, בידעו כי צווה כבר להרוס חלק מהמבנה שנבנה ללא היתר. בנסיבות אלה, נכון עשה בית

המשפט קמא שעה שהשית על המערער את העונשים שהשית. ניסיון העבר מלמד כי בעונשים שהושתו עליו בהליך קודם לא היה כדי להרתיעו מביצוע העבירות נשוא הליך זה.

9. למעלה מן הצורך אציין כי עיון בגזר הדין מעלה כי בניגוד לטענת המערער, בית המשפט קמא הביא בחשבון את כלל השיקולים, הצריכים לעניין. טענת המערער כי העונש חורג מהענישה המקובלת במקרים דומים נטענה בעלמא, ללא הפנייה לפסיקה רלוונטית. כך גם טענותיו לעניין הטעמים הנוגעים להפסקת הטיפול בבקשה למתן היתר עובר לפתיחת ההליך ולסטטוס הטיפול בבקשה כיום. יצוין כי לא ברור מדוע לא הוגשו בהליך קמא המסמכים שב"כ המערער עתר להגשתם בדיון שלפניי, והטענה כי הושגו רק במהלך ההכנה לערעור, נטענה בעלמא וללא הסבר. מכל מקום, אף ממסמכים אלה לא עולה כי התקבל היתר בניה.

10. נוסף לאמור, אף לא מצאתי לשעות לטענות לעניין מצבו הכלכלי והרפואי של המערער. מעיון בתיק קמא עולה כי הטענות לא הועלו בהליך קמא, ובהקשר זה יצוין כי אף שבית המשפט התיר לב"כ המערער להשלים טיעונים בכתב, הוא לא עשה זאת. מכל מקום, גם טענות אלה אינן מעוגנות בראיות. הוצג לפניי אישור רפואי בנוגע למצבו של המערער, ואולם לא נטען בהקשר זה טיעון סדור הנוגע לקשיים כלשהם מהם סובל המערער או כי הוא מנוע מעבודה. אציין כי המערער הביע הסכמתו לריצוי עבודות שירות, ואף נבדק ע"י רופא מטעם הממונה על עבודות השירות ונמצא כשיר רפואית לביצוע העבודות.

11. לבסוף, לא נעלמו מעיני רכיבי הענישה השונים שהושתו על המערער. כך, עונש מאסר בפועל שהושת עליו הינו מידתי בנסיבות העניין, ואף נקבע כי ירוצה על דרך של עבודות שירות. עוד בחנתי את גובה הקנס שהושת, גם ובהינתן העובדה שהמערער צפוי לרצות עבודות שירות, על הנפקות הכלכלית הקמה מכך. ואולם, בהינתן מהות העבירות שביצע המערער, היקפן, טיבן והחומרה הגלומה בהן, והצורך בהשתת ענישה כלכלית מוחשית, הרי שבשיעור הקנס שהושת יש כדי ליתן מענה ראוי והולם לנסיבות הכוללות של המקרה דנן, ואף נקבע כי ישולם בשיעורים. הוא הדין באשר לגובה התחייבות הכספית בה חויב המערער ולצווים שהושתו.

12. סוף דבר, מהטעמים שלעיל, הערעור נדחה.

המערער יתייצב להמשך ריצוי עבודות השירות ביום 5.8.19 .

המזכירות תמציא לצדדים ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ט, 17 יולי 2019, בהעדר הצדדים.